

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA

13. července 1966 (*)

Ve spojených věcech 56/64 a 58/64,

Établissements Consten S.A.R.L., se sídlem v Courbevoie (Seine), zastoupená J. Lassierem, advokátem u odvolacího soudu v Paříži (Cour d'appel de Paris), s adresou pro účely doručování v Lucemburku, J. Welter, avocat-avoué, 6, rue Willy-Goergen,

žalobkyně ve věci 56/64,

a

Grundig-Verkaufs GmbH, společnost s ručením omezeným podle německého práva, se sídlem ve Fürth (Bavorsko), zastoupená svým jednatelem M. Grundigem ve spolupráci s H. Hellmannem a K. Pfeifferem, advokáty u advokátní komory v Kolíně nad Rýnem, s adresou pro účely doručování v Lucemburku, A. Neyens, avocat-avoué, 9, rue des Glacis,

žalobkyně ve věci 58/64,

podporované

vládou Italské republiky, zastoupenou A. Marescou, zplnomocněným ministrem a zástupcem vedoucího oddělení pro diplomaticko-právní spory ministerstva zahraničních věcí, jako zmocněncem, ve spolupráci s P. Peronacim, zástupcem státního generálního advokáta, s adresou pro účely doručování v Lucemburku, Italské velvyslanectví, 5, rue Marie-Adélaïde,

vedlejším účastníkem v obou věcech,

vládou Spolkové republiky Německo, zastoupenou U. Everlingem, Ministerialrat a H. Petersem, Regierungsrat, s adresou pro účely doručování v Lucemburku, kancelář velvyslanectví Spolkové republiky Německo, 3, boulevard Royal,

vedlejším účastníkem ve věci 58/64,

proti

Komisi Evropského hospodářského společenství, zastoupené jejími právními zástupci G. Le Tallecem (věc C-56/64) a J. Thiesingem (věc C-58/64), jako zmocněnci, s adresou pro účely doručování v Lucemburku, sekretariát právní služby evropských výkonných představitelů, 2, place de Metz,

žalované,

podporované

Willy Leissner, akciovou společností, se sídlem ve Štrasburku, zastoupenou C. Lappem, členem advokátní komory ve Štrasburku, s adresou pro účely doručování v Lucemburku, H. Glaesener, notář, 20, rue Glesener,

vedlejším účastníkem,

a

UNEF, společností s ručením omezeným podle francouzského práva, se sídlem v Paříži, zastoupenou R. Collinem, advokátem u odvolacího soudu v Paříži (Cour d'appel de Paris) a P. A. Franckem, advokátem u odvolacího soudu v Bruselu (Cour d'appel de Bruxelles), s adresou pro účely doručování v Lucemburku, E. Arendt, avocat-avoué, 6, rue Willy-Goergen,

vedlejším účastníkem,

jejichž předmětem je žaloba na neplatnost rozhodnutí Komise ze dne 23. září 1964 v řízení podle článku 85 Smlouvy (IV/A-00004-03344 „Grundig-Consten“),

SOUDNÍ DVŮR,

ve složení Ch. L. Hammes, předseda, L. Delvaux a W. Strauß, předsedové senátů, A. M. Donner, A. Trabucchi (zpravodaj), R. Lecourt a R. Monaco, soudci,

generální advokát: K. Roemer,

vedoucí soudní kanceláře: A. Van Houtte,

vydává tento

Rozsudek

K žalobnímu důvodu týkajícímu se kvalifikace napadeného aktu

Žalobkyně Consten se dovolává porušení podstatných formálních náležitostí, jelikož text zveřejněný v Úředním věstníku kvalifikuje napadený akt jako směrnici, ačkoli takový akt nemůže být určen jednotlivcům.

Jedná-li se o akt určený jmenovitě uvedeným podnikům, je rozhodující pouze text oznámený osobám, kterým byl určen.

Tento text obsahuje formulaci „Komise přijala toto rozhodnutí“.

V důsledku toho je tento žalobní důvod neopodstatněný.

K žalobním důvodům týkajícím se porušení práv obhajoby

Žalobkyně Consten vytýká Komisi porušení práv obhajoby tím, že jí Komise nesdělila všechny skutečnosti vyplývající ze spisu.

Žalobkyně Grundig vznáší stejný žalobní důvod, zejména pokud jde o dvě zprávy vyhotovené francouzskými a německými orgány, ke kterým Komise přihlížela pro účely svého rozhodnutí.

Řízení před Komisí podle článku 85 Smlouvy je správním řízením, což znamená, že zúčastněné osoby mohou před vydáním rozhodnutí předložit svá vyjádření k námitkám, které Komise hodlá vůči těmto osobám vznést.

Za tímto účelem musí být informovány o skutkových okolnostech, z nichž tyto námitky vycházejí.

Není však nezbytné informovat tyto osoby o obsahu celého spisu.

V projednávané věci je zřejmé, že vyjádření Komise ze dne 20. prosince 1963 obsahuje veškeré skutkové okolnosti nezbytné k prokázání přijatých námitek.

Žalobkyním bylo uvedené vyjádření řádně doručeno a mohly se k němu písemně a ústně vyjádřit.

Napadené rozhodnutí není založeno na jiných námitkách, než jsou námitky, které byly předmětem uvedeného správního řízení.

Žalobkyně Consten tvrdí, že rozhodnutí rovněž porušuje práva obhajoby z důvodu, že nebere v úvahu hlavní návrhy, které žalobkyně vznesla před Komisí, zejména návrhy na doplňující šetření.

V takovém mimosoudním řízení správní orgán není povinen odůvodnit odmítnutí návrhů účastníků řízení.

Není tedy zřejmé, že by v průběhu řízení před Komisí bylo porušeno právo obhajoby účastníků řízení.

Tento žalobní důvod je tedy neopodstatněný.

K žalobnímu důvodu týkajícímu se zjištění protiprávního jednání ve výroku rozhodnutí

Německá vláda podporuje žalobní důvod vycházející z porušení podstatných formálních náležitostí z důvodu, že protiprávní jednání mělo být konstatováno pouze v odůvodnění, a nikoliv ve výroku rozhodnutí.

Zjištění existence protiprávního jednání je základem povinnosti účastníků řízení ukončit protiprávní jednání.

Dopad tohoto zjištění na právní postavení dotyčných podniků nezávisí na jeho umístění v rozhodnutí.

Tento žalobní důvod tedy musí být vzhledem k nedostatku právního zájmu zamítnut.

K žalobnímu důvodu týkajícímu se použitelnosti čl. 85 odst. 1 na výhradní smlouvy

Žalobkyně tvrdí, že zákaz uvedený v čl. 85 odst. 1 se vztahuje pouze na takzvané horizontální kartelové dohody.

Italská vláda mimoto tvrdí, že výhradní smlouvy nejsou „dohodami mezi podniky“ ve smyslu uvedeného ustanovení, jelikož strany nemají rovnocenné postavení.

Pokud jde o tyto smlouvy, může být volná hospodářská soutěž chráněna pouze na základě článku 86 Smlouvy.

Znění článků 85 a 86 neumožňuje dovodit, že každý z těchto dvou článků má mít zvláštní použití v závislosti na úrovních postavení smluvních stran v hospodářském procesu.

Článek 85, který se obecně vztahuje na všechny dohody, které narušují hospodářskou soutěž na společném trhu, nijak nerozlišuje mezi těmito dohodami podle toho, zda jsou uzavřeny mezi soutěžícími subjekty nacházejícími se na stejné hospodářské úrovni nebo mezi subjekty nacházejícími se na odlišných hospodářských úrovních, které mezi sebou nesoutěží.

V zásadě nelze rozlišovat tam, kde nerozlišuje ani Smlouva.

Krom toho nelze vyloučit případné použití článku 85 na smlouvu o výhradním autorizovaném prodeji z důvodu, že dodavatel a autorizovaný prodejce mezi sebou nesoutěží a nenacházejí se v rovnocenném postavení.

Hospodářská soutěž může být narušena ve smyslu čl. 85 odst. 1 nejen dohodami, které omezují hospodářskou soutěž mezi stranami dohody, ale také dohodami, které vylučují nebo omezují hospodářskou soutěž, ke které by mohlo dojít mezi jednou ze stran dohody a třetími osobami.

Z tohoto důvodu není relevantní, zda se strany dohody nachází na stejné úrovni, pokud jde o jejich hospodářské postavení a funkci.

To platí tím spíše, že prostřednictvím takové dohody by strany mohly vyloučením nebo omezením hospodářské soutěže třetích osob ve vztahu ke svým výrobkům usilovat o vytvoření nebo zajištění neodůvodněné výhody ve svůj prospěch ke škodě spotřebitele nebo uživatele, která je v rozporu s obecnými cíli článku 85.

Je tedy možné, že aniž by došlo ke zneužití dominantního postavení, může dohoda mezi hospodářskými subjekty nacházejícími se na různých úrovních ovlivnit obchod mezi členskými státy a současně mít za svůj cíl nebo výsledek vyloučení, omezení nebo narušení hospodářské soutěže, a podléhat tak zákazů uvedenému v čl. 85 odst. 1.

Mimoto by bylo bezpředmětné srovnávat situaci, na kterou se vztahuje článek 85, ve které se nachází výrobce, který je k distributorovi svých výrobků vázán výhradní smlouvou, se situací výrobce, který do svého podniku začlenil distribuci vlastních výrobků jakýmkoliv způsobem, například prostřednictvím obchodních zástupců, na kterou se článek 85 nevztahuje.

Tyto situace jsou právně odlišné a mají také odlišný význam, neboť účinnost dvou hospodářských systémů, z nichž jeden do podniku výrobce začleňuje vlastní distribuci, a druhý nikoli, nemusí být stejná.

I když znění článku 85 vztahuje zákaz, s výhradou splnění dalších podmínek, na dohodu uzavřenou mezi více podniky a vyjímá tak z tohoto zákazu situaci, kdy jediný podnik provozuje vlastní distribuční síť, ze znění tohoto článku nevyplývá, že by s pomocí jednoduché hospodářské analogie, která je ostatně neúplná a v rozporu s uvedeným ustanovením, měla být legalizována smluvní situace založená na dohodě mezi výrobním podnikem a distribučním podnikem.

Ačkoliv v prvním případě Smlouva hodlá v rámci článku 85 respektovat vnitřní organizaci podniku a případně ji zpochybnit v rámci článku 86 pouze v případě závažného zneužití dominantního postavení, nemůže být stejně zdrženlivá v případě, že narušení hospodářské soutěže vyplývá z dohody uzavřené mezi dvěma různými podniky, kterou je obecně třeba jednoduše zakázat.

Konečně dohoda mezi výrobcem a distributorem, která by směřovala k obnovení vnitrostátních překážek v obchodě mezi členskými státy, by mohla být v rozporu s nejzákladnějšími cíli Společenství.

Smlouva, jejíž preambule a text mají za cíl odstranění překážek mezi státy a která v mnoha ustanoveních obsahuje přísnou úpravu, pokud jde o jejich obnovování, nemůže podnikům umožnit, aby takovéto překážky obnovovaly.

Článek 85 odst. 1 sleduje tento cíl, i když se jedná o dohody mezi podniky nacházející se na různých úrovních hospodářského procesu.

Výše uvedené žalobní důvody tedy nejsou opodstatněné.

K žalobnímu důvodu vycházejícímu z nařízení Rady č. 19/65

Žalobkyně Grundig se táže, zda by se zákaz uvedený v čl. 85 odst. 1 vztahoval na dotčenou smlouvu před přijetím nařízení Rady č. 19/65 o použití čl. 85 odst. 3 na určité kategorie dohod.

Žalobkyně uplatnila tento žalobní důvod poprvé v replice.

Okolnost, že uvedené nařízení bylo přijato po podání žaloby, nemůže toto prodlení odůvodnit.

Podstatou tohoto žalobního důvodu totiž je, že před přijetím uvedeného nařízení Komise neměla použít čl. 85 odst. 1, neboť ještě neměla pravomoc udělovat výjimky podle kategorií dohod.

Jelikož tato okolnost existovala již před přijetím nařízení č. 19/65, uvedené nařízení nezakládá novou skutkovou okolnost ve smyslu článku 42 jednacího řádu, která by odůvodnila opožděné uplatnění tohoto žalobního důvodu.

Tento žalobní důvod je tedy nepřipustný.

K žalobním důvodům týkajícím se pojmu „dohody, které by mohly ovlivnit obchod mezi členskými státy“

Žalobkyně a německá vláda tvrdí, že Komise vycházela z nesprávného výkladu pojmu dohody, která by mohla ovlivnit obchod mezi členskými státy, a neprokázala, že bez vytýkané dohody by tento obchod byl intenzivnější.

Žalovaná odpovídá, že tato podmínka uvedená v čl. 85 odst. 1 je splněna, pokud se obchod mezi členskými státy v důsledku dohody vyvíjí v jiných podmínkách, než jaké by existovaly bez omezení vyplývajících z dohody, a pokud vliv dohody na tržní podmínky dosáhne určitého stupně.

Tak je tomu v projednávaném případě, zejména vzhledem k překážkám na společném trhu, které vyplývají z dotčené dohody pro dovoz výrobků Grundig do Francie a vývoz těchto výrobků z Francie.

Smyslem výše uvedené podmínky je vymezit hranice působnosti práva Společenství ve vztahu k působnosti vnitrostátního práva členských států.

Zhoršení podmínek hospodářské soutěže způsobené dohodou podléhá zákazu práva Společenství uvedenému v článku 85 pouze v rozsahu, v němž tato dohoda může ovlivnit obchod mezi členskými státy, v opačném případě tomuto zákazu nepodléhá.

V této souvislosti je důležitá především otázka, zda dohoda je způsobilá ohrozit, ať již přímo nebo nepřímo, skutečně či potenciálně, svobodu obchodu mezi členskými státy způsobem, který by mohl narušit dosažení cílů jednotného trhu mezi státy.

Proto okolnost, že dohoda přispívá ke zvýšení, byť značnému zvýšení, objemu obchodu mezi státy, dostatečně nevylučuje, že tato dohoda může „ovlivnit“ tento obchod ve výše uvedeném smyslu.

V projednávaném případě smlouva mezi Grundig a Consten nesporně ovlivňuje obchod mezi členskými státy jednak tím, že brání jiným podnikům než Consten dovážet výrobky Grundig do Francie, a jednak tím, že zakazuje Consten znovu vyvážet tyto výrobky do jiných zemí společného trhu.

Tato omezení svobody obchodu stejně jako omezení, která mohou pro třetí osoby vyplývat ze skutečnosti, že Consten ve Francii přihlásila ochranou známku GINT, kterou Grundig označuje všechny své výrobky, postačují ke splnění daných podmínek.

Žalobní důvody uplatněné v tomto ohledu tedy musí být zamítnuty.

K žalobním důvodům týkajícím se kritéria omezení hospodářské soutěže

Žalobkyně a německá vláda tvrdí, že jelikož Komise omezila své šetření pouze na výrobky Grundig, její rozhodnutí vycházelo z nesprávného chápání pojmu hospodářské soutěže a systému zákazu stanoveného v čl. 85 odst. 1.

Tento pojem se vztahuje zejména k hospodářské soutěži mezi podobnými výrobky různých značek.

Komise měla před prohlášením použitelnosti čl. 85 odst. 1 posoudit na základě pravidla rozumného uvážení („rule of reason“) hospodářské účinky sporné smlouvy na hospodářskou soutěž mezi různými značkami.

Lze předpokládat, že vertikální dohody o výhradním zastoupení neomezují hospodářskou soutěž a v projednávaném případě žádná skutečnost neumožňuje tento předpoklad vyvrátit.

Předmětná smlouva naopak zvýšila hospodářskou soutěž mezi podobnými výrobky různých značek.

Zásada volné hospodářské soutěže se vztahuje na různé úrovně a aspekty hospodářské soutěže.

Ačkoliv je hospodářská soutěž mezi výrobcí obecně viditelnější než mezi distributory výrobků stejné značky, nevyplývá z toho, že dohoda směřující k omezení hospodářské

soutěže mezi takovými distributory by neměla podléhat zákazu uvedenému v čl. 85 odst. 1 z pouhého důvodu, že by mohla zvýšit hospodářskou soutěž mezi výrobci.

Mimoto je pro účely použití čl. 85 odst. 1 nadbytečné brát v úvahu konkrétní účinky dohody, pokud je zřejmé, že jejím cílem je vyloučení, omezení nebo narušení hospodářské soutěže.

Není tedy vadou rozhodnutí, jestliže napadené rozhodnutí neobsahuje jakoukoliv analýzu účinků dohody na hospodářskou soutěž mezi podobnými výrobky různých značek.

Zbývá tedy přezkoumat, zda napadené rozhodnutí právem použilo zákaz uvedený v čl. 85 odst. 1 na spornou dohodu z důvodu omezení hospodářské soutěže v důsledku výhradní distribuce výrobků Grundig.

Protiprávní jednání shledané v napadeném rozhodnutí vyplývá z absolutní územní ochrany stanovené uvedenou smlouvou ve prospěch Consten na základě francouzského práva.

Žalobkyně tak chtěly dvěma hlavními způsoby vyloučit jakoukoli možnost hospodářské soutěže na úrovni velkoobchodního prodeje výrobků Grundig na území vymezeném smlouvou.

Grundig se jednak zavázala, že třetím osobám nebude dodávat, a to ani nepřímo, výrobky určené pro oblast uvedenou ve smlouvě.

Restriktivní dosah tohoto závazku je zjevný, pokud jej chápeme jako zákaz vývozu uložený nejen Consten, ale i všem ostatním výhradním autorizovaným prodejčům Grundig a německým velkoobchodníkům.

Dále pak přihlášení ochranné známky GINT společností Consten ve Francii, kterou Grundig označuje všechny své výrobky, je snahou o posílení ochrany stanovené spornou dohodou proti riziku paralelních dovozů výrobků Grundig do Francie, prostřednictvím ochrany, která vyplývá z práva průmyslového vlastnictví.

Žádná třetí osoba by nemohla dovážet výrobky Grundig pocházející z ostatních členských zemí Společenství za účelem jejich dalšího prodeje ve Francii, aniž by podstupovala vážná rizika.

Žalovaná tedy právem vzala v úvahu celkový systém distribuce, který Grundig takto zavedla.

Za účelem zjištění smluvní situace, je třeba posuzovat smlouvu v hospodářském a právním kontextu, v němž strany dohodu uzavřely, aniž by to mohlo být považováno za zásah do právních úkonů nebo situací, které nejsou předmětem řízení před Komisí.

Takto zjištěná situace vede k izolaci francouzského trhu a možnosti účtovat za předmětné výrobky ceny, které nepodléhají účinné hospodářské soutěži.

Navíc, čím více výrobci uspějí ve snahách o individualizaci svých značek v očích uživatelů, tím více má účinnost hospodářské soutěže mezi výrobci tendenci se snižovat.

Z důvodu značného dopadu distribučních nákladů na celkovou cenu vlastních nákladů se jeví jako důležité podporovat hospodářskou soutěž mezi obchodníky.

Snahy obchodníků jsou podporovány hospodářskou soutěží mezi distributory výrobků stejné značky.

Dohoda, která takto směřuje k izolaci francouzského trhu s výrobky Grundig a umělému udržování od sebe oddělených vnitrostátních trhů v rámci Společenství s výrobky velmi rozšířené značky, tedy narušuje hospodářskou soutěž na společném trhu.

Napadené rozhodnutí tedy právem konstatuje, že dohoda porušuje čl. 85 odst. 1, přičemž žádné další úvahy o hospodářských údajích (cenové rozdíly mezi Francií a Německem, reprezentativní povaha zvažovaného typu přístroje, výše nákladů vynaložených Consten), nebo o přesnosti kritérií Komise za účelem srovnání situace na francouzském a německém trhu, jakož i o případných příznivých účincích dohody v jiných směrech, nemohou za přítomnosti výše uvedených omezení jakkoliv vést k odlišnému rozhodnutí v rámci čl. 85 odst. 1.

K žalobním důvodům týkajícím se rozsahu zákazu

Žalobkyně Grundig a německá vláda vytýkají Komisi, že ze zákazu uvedeného ve výroku napadeného rozhodnutí nevyjmula ustanovení smlouvy, u kterých nebyl shledán žádný účinek omezující hospodářskou soutěž, v důsledku čehož Komise nedefinovala protiprávní jednání.

Z odůvodnění a článku 3 napadeného rozhodnutí vyplývá, že protiprávní jednání shledané v článku 1 výroku nespočívá v závazku Grundig přímo dodávat ve Francii pouze Consten.

Toto protiprávní jednání vyplývá z ustanovení, která se připojují k udělení výhradního oprávnění a směřují na základě vnitrostátního práva k narušení paralelních dovozů výrobků Grundig do Francie tím, že zavádějí absolutní územní ochranu ve prospěch výhradního autorizovaného prodejce.

Absolutní neplatnost uvedená v čl. 85 odst. 2 se vztahuje pouze na části dohody podléhající zákazu, nebo na celou dohodu, pokud tyto části nejsou od samotné dohody oddělitelné.

Je tedy na Komisi, aby se ve výroku napadeného rozhodnutí buď omezila na konstatování protiprávního jednání pouze ve vztahu k částem dohody podléhajícím zákazu, nebo aby v odůvodnění rozhodnutí upřesnila důvody, pro které se jí tyto části nejeví být oddělitelnými od celkové dohody.

Z článku 1 rozhodnutí však vyplývá, že protiprávní jednání bylo shledáno ve vztahu k celé dohodě, ačkoliv Komise právně dostačujícím způsobem neodůvodnila nutnost neplatnosti celé dohody, v jejímž případě nebylo prokázáno, že všechna smluvní ustanovení porušují ustanovení čl. 85 odst. 1.

Právě naopak, situace shledaná jako neslučitelná s čl. 85 odst. 1 nevyplývá ze společného působení všech ustanovení dohody a jejího celkového účinku, ale z určitých ustanovení smlouvy ze dne 1. dubna 1957 týkajících se absolutní územní ochrany a z doplňující dohody o ochranné známce GINT.

Článek 1 napadeného rozhodnutí musí být tedy zrušen, neboť bez platného odůvodnění rozšiřuje neplatnost uvedenou v čl. 85 odst. 2 na všechna ustanovení dohody.

K žalobním důvodům týkajícím se zjištění protiprávního jednání ve vztahu k dohodě o ochranné známce GINT

Žalobkyně vytýkájí Komisi, že porušila články 36, 222 a 234 Smlouvy o EHS a že dále překročila meze své pravomoci tím, že prohlásila, že dohoda o přihlášení ochranné známky GINT slouží k zajištění absolutní územní ochrany ve prospěch Consten, a že z tohoto důvodu vyňala z článku 3 výroku napadeného rozhodnutí možnost, aby Consten uplatnila svá práva vyplývající z vnitrostátních právních předpisů o ochranných známkách za účelem zabránění paralelním dovozům.

Žalobkyně konkrétněji tvrdí, že vytýkaný účinek na hospodářskou soutěž není způsoben dohodou, ale zápisem ochranné známky v souladu s francouzskými právními předpisy, které upravují vznik původního práva majitele ochranné známky, z něhož vyplývá absolutní územní ochrana podle vnitrostátního práva.

Účelem skutečnosti, že pouze Consten může na základě dohody užívat ve Francii ochrannou známku GINT, která může být užívána stejným způsobem v jiných zemích, je umožnit kontrolu a narušovat paralelní dovozy.

Proto dohoda, kterou Grundig, jako majitel této ochranné známky na základě mezinárodního zápisu, uděluje oprávnění Consten, aby přihlásila tuto ochrannou známku ve Francii na své jméno, omezuje hospodářskou soutěž.

Ačkoliv se Consten podle francouzského práva stala v důsledku přihlášení ochranné známky GINT původním držitelem práv vztahujících se k této ochranné známce, toto přihlášení nicméně provedla právě na základě dohody s Grundig.

Proto tato dohoda může podléhat zákazu uvedenému v čl. 85 odst. 1.

Tento zákaz by nebyl účinným, pokud by Consten mohla dále užívat ochrannou známku ke stejnému účelu, jaký má dohoda, která byla shledána protiprávní.

Články 36, 222 a 234 Smlouvy, jichž se dovolávají žalobkyně, nebrání jakémukoliv dopadu práva Společenství na výkon vnitrostátních práv o průmyslovém vlastnictví.

Článek 36, který omezuje dosah norem o liberalizaci obchodu obsažených v hlavě I kapitole 2 Smlouvy nemůže omezovat působnost článku 85.

Článek 222 pouze upřesňuje, že „tato smlouva se nijak nedotýká úpravy vlastnictví, uplatňované v členských státech“.

Příkaz uvedený v článku 3 výroku napadeného rozhodnutí nepoužívat vnitrostátní práva týkající se ochranných známek za účelem narušení paralelních dovozů, aniž by bylo dotčeno udělení těchto práv, pouze omezuje jejich výkon v rozsahu, který je nezbytný v rámci použití zákazu vyplývajícího z čl. 85 odst. 1.

Pravomoc Komise vydat takový příkaz uvedená v článku 3 nařízení Rady č. 17/62 je slučitelná s povahou systému pravidel hospodářské soutěže Společenství, které jsou bezprostředně účinné a přímo zavazují jednotlivce.

Takový systém pravidel z důvodu své výše uvedené povahy a funkce nepřipouští zneužívající použití práv vyplývajících z jakéhokoliv vnitrostátního práva o ochranných známkách s cílem narušit účinnost práva Společenství v oblasti kartelových dohod.

Článek 234, jehož cílem je ochrana práv třetích zemí, nelze v projednávaném případě použít.

Výše uvedené žalobní důvody tedy nejsou opodstatněné.

K žalobním důvodům týkajícím se nevyslechnutí dotčených třetích osob

Žalobkyně a německá vláda tvrdí, že článek 3 výroku napadeného rozhodnutí se ve skutečnosti vztahuje k celkové distribuci výrobků Grundig na společném trhu.

Tím Komise překročila svoji pravomoc a nedodržela právo všech dotčených stran být vyslechnut.

Zákaz, aby společnost Grundig bránila svým distributorům a výhradním autorizovaným prodejcem vyvážet do Francie, který pro ni vyplývá z výše uvedeného článku 3, je důsledkem zákazu absolutní územní ochrany stanovené ve prospěch Consten.

Tento zákaz tedy nepřesahuje rámec řízení, jehož výsledkem bylo použití čl. 85 odst. 1 na dohodu mezi Grundig a Consten.

Krom toho se napadené rozhodnutí přímo nedotýká právní platnosti dohod uzavřených mezi Grundig a velkoobchodníky a autorizovanými prodejci jinými než Consten.

Toto rozhodnutí pouze omezuje svobodu jednání Grundig, pokud jde o paralelní dovozy jejích výrobků do Francie.

I když je žádoucí, aby Komise v co nejvyšší možné míře rozšířila svá šetření na subjekty, které mohou být dotčeny jejími rozhodnutími, samotný zájem zabránit prohlášení protiprávnosti dohody, jejímiž stranami nejsou, aby zachovali výhody, které pro ně *de facto* vyplývají ze situace vytvořené takovou dohodou, nemůže být dostatečným základem pro odůvodnění práva ostatních autorizovaných prodejců společnosti Grundig být Komisí z úřední povinnosti vyzván k účasti v řízení, které se týká vztahů mezi Consten a Grundig.

Tento žalobní důvod tedy není opodstatněný.

K žalobním důvodům týkajícím se použití čl. 85 odst. 3

K podmínkám použití

Žalobkyně podporované v několika bodech německou vládou mimo jiné tvrdí, že všechny podmínky pro udělení výjimky, jejíž existenci napadené rozhodnutí popírá, jsou v projednávaném případě splněny.

Žalovaná vychází z názoru, že je na zúčastněných podnicích, aby prokázaly, že podmínky požadované pro udělení výjimky jsou splněny.

Podniky mají právo na to, aby Komise adekvátním způsobem přezkoumala jejich žádosti o použití čl. 85 odst. 3.

Za tímto účelem Komise nemůže od podniků pouze vyžadovat, aby prokázaly splnění podmínek požadovaných pro udělení výjimky, ale musí v rámci řádného úředního postupu přispět ke zjištění rozhodných skutečností a okolností svými vlastními prostředky.

Výkon pravomoci Komise nutně zahrnuje komplexní hospodářská posouzení.

Soudní přezkum těchto posouzení musí respektovat jejich povahu a omezit se na přezkum věcné správnosti skutkových zjištění a právních kvalifikací, které Komise vyvozuje z těchto skutkových zjištění.

Tento přezkum se bude především vztahovat na odůvodnění rozhodnutí, které musí upřesňovat skutkové okolnosti a úvahy, na nichž jsou uvedené posouzení založena.

Napadené rozhodnutí prohlašuje, že hlavním důvodem odmítnutí výjimky je skutečnost, že není splněna podmínka uvedená v čl. 85 odst. 3 písm. a).

Německá vláda vytýká, že uvedené rozhodnutí neodpovídá na otázku, zda aspekty, u nichž Komise shledala příznivé účinky, zejména předběžné plánování a záruční a poprodejní služby, mohly být zachovány nezměněné, pokud by neexistovala absolutní územní ochrana.

Napadené rozhodnutí připouští pouze hypoteticky, že dotčená výhradní smlouva přispívá ke zlepšení výroby a distribuce.

Dále napadené rozhodnutí zkoumá otázku, zda „již nelze dosáhnout zlepšení distribuce výrobků v důsledku dohody o výhradní distribuci, pokud se povolí paralelní dovozy“.

Po posouzení argumentů týkajících se předběžného plánování, sledování trhu a záručních a poprodejních služeb, rozhodnutí dospělo k závěru, že „nebyl vznesen ani zjištěn žádný další důvod ve prospěch nezbytnosti absolutní územní ochrany“.

Existence zlepšení výroby nebo distribuce dotčených výrobků, která je nezbytná k udělení výjimky, musí být posuzována v duchu článku 85.

Především toto zlepšení nemůže být posuzováno ve vztahu ke všem výhodám, které z dohody vyplývají pro smluvní strany v rámci jejich výrobní nebo distribuční činnosti, jež jsou obecně nepopíratelnými výhodami, které ukazují dohodu ve všech jejích aspektech jako nezbytnou k takto chápanému zlepšení.

Tato subjektivní metoda posouzení, která činí obsah pojmu „zlepšení“ závislým na zvláštích dotčených smluvních vztahů, neodpovídá cílům článku 85.

Kromě toho samotná skutečnost, že Smlouva stanoví, že omezení hospodářské soutěže musí být „nezbytné“ pro uvedené zlepšení, jasně naznačuje důležitost, kterou toto zlepšení musí mít.

Toto zlepšení musí spočívat zejména v citelných objektivních výhodách, které jsou schopné vyvážit nevýhody jím způsobené v rámci hospodářské soutěže.

Argument německé vlády vycházející z názoru, že všechny aspekty dohody přispívající ke zlepšení zamýšlenému stranami dohody by měly být zachovány nezměněné, předpokládá, že otázka, zda jsou tyto aspekty nejen příznivé, ale také nezbytné ke zlepšení výroby nebo distribuce dotčených výrobků, je již kladně zodpovězena.

Tento argument tak směřuje ke snížení významu požadavku nezbytnosti, ale mimo jiné také zaměňuje zvláštní zájmy smluvních partnerů s objektivním zlepšením uvedeným ve Smlouvě.

Ve svém posouzení relativního významu různých zkoumaných aspektů Komise naopak musela jak posoudit účinnost z hlediska obecně zjistitelného zlepšení výroby a distribuce výrobků, tak zhodnotit, zda by z toho vyplývající výhoda postačovala k tomu, aby omezení hospodářské soutěže odpovídající této výhodě byla považována za nezbytná.

S výše uvedeným je neslučitelné tvrzení vycházející z nezbytnosti zachování všech ujednání mezi smluvními partnery v rozsahu, v němž mohou přispět k zamýšlenému zlepšení.

Žalobní důvod spolkové vlády založený na nepřesných předpokladech tedy nemůže zpochybnit posouzení Komise.

Žalobkyně tvrdí, že povolení paralelních dovozů by mělo za následek, že výhradní zástupce by již nebyl schopen předběžného plánování.

Určitý stupeň nejistoty je součástí každého plánování budoucích možností prodeje.

Takové plánování totiž nutně vychází z řady proměnlivých a náhodných prvků.

Povolení paralelních dovozů může jistě obnášet zvýšená rizika pro autorizovaného prodejce, který dopředu podává závazné objednávky, pokud jde o množství zboží, u nějž se domnívá, že jej může prodat.

Takové riziko však patří ke každé obchodní činnosti a v této otázce tedy nemůže odůvodnit zvláštní ochranu.

Žalobkyně vytýkají Komisi, že na základě konkrétních skutečností nepřezkoumala, zda je možné zajistit záruční a poprodejní služby bez absolutní územní ochrany.

Zdůrazňují zejména význam, který má řádné poskytování těchto služeb pro dobrou pověst ochranné známky Grundig ve vztahu ke všem přístrojům Grundig uvedeným na trh.

Povolení paralelních dovozů by zavazovalo Consten k tomu, aby odmítala poskytovat tyto služby ve vztahu k přístrojům dováženým jejími konkurenty, kteří tyto služby sami nezajišťují dostatečným způsobem.

Toto odmítání by rovněž odporovalo zájmům uživatelů.

Pokud jde o bezplatnou záruční službu, rozhodnutí uvádí, že kupující může běžně uplatnit své právo na takovou záruku pouze u svého dodavatele a za podmínek, které si s ním dohodl.

Žalobkyně toto tvrzení vážně nepopírají.

Za daných okolností není zřejmé, že obavy týkající se újmy, kterou by nedostatečná služba mohla způsobit dobré pověsti výrobků Grundig, jsou odůvodněné.

Společnost UNEF, hlavní konkurent Consten, která začala prodávat výrobky Grundig ve Francii později než Consten a musela nést nezanedbatelná rizika, nicméně poskytuje bezplatnou záruku a placené poprodejní služby za podmínek, které ve svém souhrnu, zdá se, nepoškodily dobrou pověst ochranné známky Grundig.

Nic ostatně nebrání žalobkyním, aby prostřednictvím vhodné reklamy informovaly uživatele o povaze služeb a jiných výhodách, které případně nabízí prostřednictvím oficiální distribuční sítě výrobků Grundig.

Není tedy pravdou, že by z reklamy, kterou uskutečňuje Consten, měli stejnou výhodu paralelní dovozci.

Žalobní důvody uplatněné žalobkyněmi tedy nejsou opodstatněné.

Žalobkyně vytýkají Komisi, že nepřezkoumala, zda absolutní územní ochrana je nezbytná k pokrytí značných nákladů Consten vyplývajících z uvádění výrobků Grundig na francouzský trh.

Žalovaná namítá, že před přijetím napadeného rozhodnutí si v žádném okamžiku nebyla vědoma nákladů spojených s uvedením na trh, které nebyly pokryty.

Toto tvrzení žalované nebylo popřeno.

Komise nemá úřední povinnost vést šetření v této otázce.

Mimoto žalobkyně v podstatě tvrdí, že autorizovaný prodejce by bez absolutní územní ochrany nepřijal dohodnuté podmínky.

Tato okolnost však nemá žádný vztah ke zlepšení distribuce uvedenému v čl. 85 odst. 3.

Tento žalobní důvod tedy nemůže být přijat.

Žalobkyně Grundig mimoto tvrdí, že bez absolutní územní ochrany by výhradní distributor nebyl schopen pokrýt náklady nezbytné ke sledování trhu, jelikož by z výsledků jeho úsilí mohli mít prospěch paralelní dovozci.

Žalovaná namítá, že z uvedeného sledování trhu směřujícího zejména k umožnění technického zlepšení výrobků určených k vývozu do Francie, které si přeje francouzský uživatel, může mít prospěch pouze Consten.

Consten, ve svém postavení výhradního autorizovaného prodejce, které není napadeným rozhodnutím zpochybňováno, by však jako jediná dostávala přístroje s vlastnostmi, které jsou speciálně přizpůsobeny francouzskému trhu.

Tento žalobní důvod tedy není opodstatněný.

Žalobní důvody vznesené proti části rozhodnutí, která se v projednávaném případě týká existence podmínky uvedené v čl. 85 odst. 3 písm. a), posuzované jednotlivě a v jejich souhrnu se nejeví jako opodstatněné.

Z důvodu kumulativní povahy podmínek nezbytných k udělení výjimky podle čl. 85 odst. 3 je tedy nadbytečné přezkoumávat žalobní důvody týkající se dalších podmínek pro udělení výjimky.

K neudělení podmíněné výjimky

Žalobkyně Grundig se domnívá, že odmítnutí výjimky je založeno na existenci absolutní územní ochrany ve prospěch Consten, a tvrdí, že v souladu s čl. 7 pododst. 1 nařízení Rady č. 17/62 měla Komise alespoň povolit smlouvu o výhradním zastoupení za podmínky, že paralelní dovozy nebudou omezeny.

Jelikož taková podmíněná výjimka nebyla udělena, výrok rozhodnutí jde nad rámec odůvodnění rozhodnutí, jakož i jeho účelu spočívajícího v zákazu absolutní územní ochrany.

V důsledku částečného zrušení napadeného rozhodnutí je další diskuze o tomto žalobním důvodu bezpředmětná.

K nákladům řízení

Podle čl. 69 odst. 3 jednacího řádu může Soudní dvůr rozdělit náklady mezi účastníky řízení, nebo rozhodnout, že každý z účastníků řízení ponese vlastní náklady řízení, pokud mají účastníci řízení neúspěch v jednom nebo více bodech.

O tento případ se jedná v projednávané věci.

Je tedy třeba uložit náhradu nákladů řízení vynaložených jednak žalobkyněmi, vládou Italské republiky, vládou Spolkové republiky Německo a vedlejšími účastníky, a jednak žalovanou a společnostmi Leissner a UNEF, jako vedlejšími účastníky.

S ohledem na podání,

po vyslechnutí zprávy soudce zpravodaje,

po vyslechnutí řečí účastníků řízení,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského hospodářského společenství a zejména články 3, 36, 85, 86, 222 a 234 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Rady č. 17/62 a č. 19/65,

s ohledem na Protokol o statutu Soudního dvora Evropského hospodářského společenství,

s ohledem na jednací řád Soudního dvora,

SOUDNÍ DVŮR

zamítl všechna ostatní obsáhlejší nebo odporující návrhová žádání a rozhodl takto:

- 1) **Rozhodnutí Komise Evropského hospodářského společenství ze dne 23. září 1964 v řízení podle článku 85 Smlouvy (IV-A/00004-03344, „Grundig-Consten“), zveřejněné v Úředním věstníku Evropských společenství dne 20. října 1964 (s. 2545/64), se zrušuje v rozsahu, v němž článek 1 rozhodnutí prohlašuje, že článek 85 byl porušen celou smlouvou ze dne 1. dubna 1957, včetně aspektů této smlouvy, které uvedený článek neporušily.**
- 2) **Ve zbývajících částech se žaloby 56/64 a 58/64 zamítají jako neopodstatněné.**
- 3) **Žalobkyním, žalované a vedlejším účastníkům řízení se ukládá náhrada vlastních nákladů řízení.**

Hammes

Delvaux

Strauß

Donner

Trabucchi

Lecourt

Monaco

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 13. července 1966.

Vedoucí soudní kanceláře

Předseda

A. Van Houtte

Ch. L. Hammes

* Jednací jazyk: francouzština.